

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 101

číslo: 16

18. dubna 2021

Cena: 10 Kč

Světový den modliteb 2021

Každý první březnový pátek si ženy z celého světa připomínají Světový den modliteb. Letos tento den připadl na 5. březen a jeho připomínka proběhla na dálku. SDM je nejstarší ženské ekumenické hnutí na světě, které funguje již 150 let. Jeho mottem je „informovat se, modlit se a pomáhat“. Český výbor SDM doporučuje společné setkání letos odložit na květen i na později.

O Světovém dni modliteb máme možnost se připojit k lidem z více než sto sedmdesáti zemí světa, kteří jej prožívají a slaví. Letos se SDM chopily ženy z melanéské ostrovního státu Vanuatu, který má ve státním znaku heslo „V BOHU JSME POVSTALI“.

Pro letošní program zvolily text ze 7. kapitoly Matoušova evangelia (verše 24-27) o dvou stavitelích, z nichž jeden stavěl svůj dům na skále a druhý na písku.

„A tak každý, kdo slyší má slova a plní je, bude podoben rozváznému muži, který postavil svůj dům na skále. Tu spadl příval, přihnal se vody, zvedla se vichřice a vrhly se na ten dům; ale nepadl, neboť měl

základy na skále. Ale každý, kdo slyší má slova, a neplní je, bude podoben muži bláznivému, který postavil svůj dům na písku. A spadl příval, přihnal se vody, zvedla se vichřice, a obořily se na ten dům; a padl a jeho pád byl veliký.“

Ženy z Vanuatu poukazují na důležité pojmy pro následující rozhovory. Slyšet a konat. To jsou dvě klíčová slova textu. Tam, kde slyšíme Boží slovo a poté jednáme, stává se Boží království skutečností. V takovém případě máme pevný základ, jako moudrý muž v biblickém textu.

Informace o zemi

Vanuatu (Nové Hebridy, jak bylo souostroví nazýváno v koloniální

době) je zeměpisně oblast tropické Melanésie. Má přes 80 ostrovů, z nichž pouze 65 je obydleno a pouze 14 ostrovů má rozlohu větší než 100 km². Jejich polohu vymezíme mezi severně ležícími Šalamounovými ostrovy, Novou Kaledonií na jihu, Fidži na východě a Korálovým mořem na západě. Ostrovy jsou vulkanického původu a jsou náchylné k přírodním pohromám včetně zemětřesení, cyklonů a vulkanických erupcí. Hlavní město Port Vila leží na jižním centrálním ostrově Efate. Souostroví Vanuatu se nachází v pásmu vlhkého rovníkového klimatu. Každým rokem se oblastí prožene v průměru až deset cyklonů. Jeden z nejhorších udeřil v r. 2015. Kolem 75 tisíc lidí přišlo o přístřeší a většina úrody byla zničena.

Na ostrovech jsou černé a bílé písečné břehy a překrásné korálové útesy. V pobřežních vodách žije bohatá fauna s mimořádnou pestrostí barevných ryb a mnoho dalších mořských živočichů. Na severních ostrovech převládají tropické lesy se stromovými kapradinami, santalovými

stromy a týky, najdeme zde i překrásné vodopády. Na jižních ostrovech převládají savany a suché lesy se vzácnými stromy kauri a také kokosové palmy. Z živočichů je nejpočetnější druhově bohaté pestré ptactvo, plazi (gekoní), želvy, netopýři, poletuchy a drobní savci.

Většina obyvatel jsou Melanéšané s menšinou Polynésanů na okolních ostrovech. Většina lidí žije ve venkovských sídlech, hlavní město má 45 tisíc obyvatel.

Obyvatelstvo Vanuatu mluví 113 jazyky a neščetnými dialekty, mezi nimiž jsou ostré linie. Je to dáno izolovaností života na ostrovech. Běžně se používá jazyk BIS-LAMA, který se

vyvinul z lámané angličtiny, francouzštiny a tradičních jazyků. Za oficiální vyučovací jazyky byly přijaty během koloniální historie angličtina a francouzština. V zemi je asi 22 % lidí negramotných.

Historie

Souostroví objevil r. 1606 španělský badatel Pedro de Quiros (severní ostrov Santo). V r. 1774 připlul na ostrovy kapitán James Cook a pojmenoval je Nové Hebridy, protože mu připomínaly jeho domovinu Hebridy u Skotska. V r. 1906 vzniklo na ostrovech kondominium, které mělo společný soudní dvůr, ale

Pokračování na str. 3

Sbohem, bratře faráři

„Všechna naše vyznání jsou pravdivá. Ale jen slovo sbohem tak, že to přesahuje pravdivost chvíle,“ napsal v jedné básni Jan Mička. Vždy, když jsem se setkal nebo telefonoval s Miroslavem Matoušem, oslovoval jsem ho: „bratře faráři“. A on vždy odvětil: „Ale jaký já jsem farář“. Na tuto repliku jsem čekal a vytasil jsem se s větou: „Pro mě budete vždycky bratr farář“. A tak to také zůstalo až do čtvrtka 1. dubna 2021, kdy Mirek v pozeňnaném věku 99 let přešel do věčnosti.

Dnes se pokusím nepsat historický nekrolog, ale podat svědectví o člověku, který mi byl lidsky blízko a který se nechal uchopit Bohem. Miroslav Matouš nebyl kýčovitý člověk, třeba proto přesunul nebeský Otec jeho oslavu 100. narozenin na věčnost... Protože se ale kalendář Blahoslav 2021 připravoval s předstihem, může si v něm každý přečíst o jeho hledání cesty ke světlu („Ke stoletému výročí narození Miroslava Matouše“), jak nazval jednu ze svých četných knih, v níž líčí radosti i trampoty, kterými prošel v ČČSH. Poslední osobní setkání s Mirkem ve Čtyřkolech jsme ještě s jeho srdci drahou Klárou Břeňovou

uskutečnili 24. srpna 2020. V posledních letech zde žil u synátorů Petra a Jana, pakliže nepobýval na respitním oddělení v čerčanském Hospici Dobrého Pastýře. Společná fotka ze zahrady mi připomíná, jak nám spolu bylo milo. Když jsem jel večer vlakem domů, neprožíval jsem žádné extatické vytržení a vzrušující vibrace, ale dar drobné radosti.

Celý podzim 2020 jsme si s Mirkem hojně telefonovali, neboť stále tvořil. Pracoval na knize, kterou nazval „Po stopách smyslu života“. Stejně jako Jana Šilerová (viz Český zápas, 2021, č. 9, s. 3) jsem

Pokračování na str. 3

100 let od první bohoslužby Církve československé konané Dr. Karlem Farským v Liberci

„Na doporučení místního kaplana pátera Karla Sobka pozval pan Bohumil Hudousek do Liberce Dr. Karla Farského. Dr. Karel Farský zde vykonal bohoslužby Církve československé a pohovořil s účastníky o nové církvi. Těto skutečnosti předcházela událost, která velmi povzbudila místní Čechy v jejich národní hrdosti. Byly to národní bohoslužby, které zde roku 1919 v arciděkanství sv. Antonína Velikého v českém jazyce sloužil již zmiňovaný český kaplan při zdejším arciděkanství páter Karel Sobek.“

Zmíněné první bohoslužby Církve československé konal Karel Farský, později zvolený první patriarcha, 3. dubna 1921. Společně s následnou přednáškou o nové církvi byly v sále hotelu „Česká beseda“ (viz obrázek) a měly malou předehru. K uším všemocného magistrátu se totiž donesly zprávy, že české bohoslužby se mají konat v kostele Maří Magdaleny pod Keilovým vrchem. A tehdejší většinou německý magistrát se obával násilného obsazení kostela pro tento účel a nechal kostel hlídat městskou policií. Nicméně po těchto prvních bo-

hoslužbách v „České besedě“ vstoupilo do nové církve sedmdesát čtyři prvních věřících.

Doktor Karel Farský se do Liberce

Vzkříšení Páně s obnovou křestních slibů věřících v současném sídle Církve československé husitské na náměstí Českých bratří. Věříme, že

po čase vrátil a vykonal bohoslužby v Růžodole. Z ústního podání je známo, že navštívil Liberec i potřetí. Do roku 1931 se bohoslužby sloužily v hotelu „Česká beseda“, tedy deset let.

Sté výročí první bohoslužby bylo připomenuto v neděli o Hodu Božím velikonočním 4. dubna od 9 hodin, kdy se konala bohoslužba ke

si tuto událost připomeneme i později, až se uvolní epidemická situace a uvítáme zde bratra patriarchu.

Poznámka: Z archivu o působení Církve československé v letech 1921-1931 v Liberci, zpracovaném v 60. letech 20. století farářem Josefem Jahodou a archivářem, kazatelem Jiřím Králem, vybral br. jáhen Vítězslav Lorenovicz

Vzkříšený Ježíš

Ježíš je teď mezi námi novým způsobem – jako Kristus zmrtnýchvstalý, Kristus, který je všude, za hranicemi času a prostoru. Byl lidmi odmítnut, zhanoben a zavržen a nakonec popraven na kříži jako nejhorší zločinec. Ten, který přišel hlásat a nabídnout lásku bez hranic, byl odmítnut a zabit. A On přichází dobrovolně zpět do světa, který ho zavrhl. Přichází skoro jakoby potají, pokorně a tiše. Svět odmítl a zabil Boha a on se vrací potichu, tajně, zadními vrátky.

To je právě to věčné mysterium, které slavíme: Bůh se vždy znovu vrací do světa, který ho z nějakého neuvěřitelného důvodu nechce. Ježíš ví, že se nám zprvu moc nelíbilo to, co nám musel říkat. Nebyli jsme připraveni na tolik svobody a tolik pravdy (a stále nejsme). A tak Bůh přišel ve skryté podobě. Ježíš se nezjevuje ve slávě a moci těm, kteří ho poslali na smrt, ale v tichosti těm, kteří v něj uvěřili a jejichž víra byla ukřižováním otřesena. Tato nenápadnost zjevování Vzkříšeného odpovídá stylu jeho života. Jeho narození oslavovali andělé, pastýři a mudrcové z východu, ale svět se o ně nezajímal. Jeho veřejné působení bylo plné mocných činů – kdo o nich kdy mluvil? A Vzkříšení, událost která změnila navždy běh světa, je zjevována

pouze těm nejbližším. Přestože většina z nich Ježíše v nejtěžší chvíli opustila, přichází právě k nim. A oni ho nepoznávají. Ale ani to nevyvede Ježíše z míry – trpělivě a s láskou jim zjevuje a objasňuje svou novou existenci, oslovuje Marii Magdalénu jménem, ukazuje rány na ruce a nohou, Tomáše vybidne, aby vložil do jeho ran svou ruku a přesvědčil se se slovy Nepochybuj a věř! Nic nevyčítá; trpělivě obnovuje a posiluje jejich obnovující se víru. To, že ukazuje učedníkům své rány, není jen důkazem, že to je skutečně On, ale také poukaz na to, že utrpení a oslavení jsou dvě strany téže mince a že není jedno možné bez druhého.

Kristus je živý. Je vítězem nad hříchem i smrtí. Nevstoupil na nebe, aby zmizel z dějin světa, jakoby zde

nikdy nebyl. Vstoupil na nebe poté, co sestoupil do poslední hlubiny hříchu, smrti a ztraceného světa a vyšel odtud vítězný a živý. A ještě víc: tam, v té ztracenosti, kde mají původ všechny slzy, kde má svůj počátek všechna nenávisť, zloba a sobectví, tam zvítězil. Nezvítězil tím, že by svět od sebe odvrhl, ale tím, že ztrácející sebe sama, tento svět proměnil. A proto při svém vzkříšení neodešel. Při něm teprve vlastně přišel, aby už s námi zůstal – jak slíbil – po všechny dny až do skonání tohoto věku. Jeho postavu už nemůžeme vidět. Zazářila jen krátce, aby nám ukázala, že je navždy s námi. Že je s námi v Duchu, tedy všude a vždy. Kristus ve svém Duchu již přebývá uprostřed všech věcí jako jejich nejvnitřnější střed a bytí – v slzách jako skrytý jásot,

v žebráku jako věčné bohatství, v bezmoci jako Boží síla, v bláznovství kříže jako Boží moudrost, ve smrti jako život, v našich prohrách jako skryté vítězství a uprostřed hříchu jako věčné odpouštějící smilování. Když lidé zavrou dveře před námi, kteří se snažíme být jeho posly, před Ním je zavřít nemohou. Vstupuje do našich srdcí, aby je vždy znovu znepokojoval hladem po spravedlnosti a lásce, touhou po životě a pravdě. Vždy se může vlamovat do našich životů novým a nečekaným způsobem.

Zjevování Vzkříšeného končí příslibem moci z výsosti – vyzval učedníky, aby zůstali ve městě, dokud tuto moc neobdrží a také vysláním učedníků: „Jako mne poslal Otec, tak já posílám Vás“. Toto poslání platí i pro nás. V této chvíli jsme přijali jeho výzvu, abychom přebývali pospolu a čekali na moc z výsosti, ale za pár dní opět půjdeme každý tam, kam nás Pán poslal. Můžeme se ptát – a často se ptáme – jak máme tuto křehkou zvěst, která je světu bláznovstvím, nést dál v dnešní době, která nechce o Bohu moc slyšet? Odpověď je jednodu-

chá (i když její uskutečnění jednoduché není) – jen z Jeho moci, v síle Ducha svatého, kterého nám Ježíš přislíbil a také posílá. S pohledem na Vzkříšeného prosme tyto dny o hlubší poznání Jeho působení v našich životech, prosme o Jeho Ducha.

Ivana Macháčková

Nad Písmem

Celá země je plná Hospodinova milosrdenství

Lukáš 24,36b-48

Sestry a bratři, každá církevní doba je provázena jinými tužbami. Velikonoční tužby jsou prosbami za to, abychom dobrořečili Božím jménu a přijímali jeho milosrdenství. Abychom to, co jsme od Boha přijali, s láskou rozdávali. Abychom světu hlásali, že Ježíš Kristus byl vzkříšen.

Zlatá nit našich svědectví od Velikonoční neděle po Ježíšovo nanebevstoupení je setkávání se vzkříšeným Ježíšem a jeho konfrontace s udivenými učedníky a učednicemi, kteří jsou v šoku, překvapení a posléze v obrovské radosti ze společného setkání. „Nebojte se! Pokoj vám!“, sděluje jim stále Ježíš.

Minulou neděli jsme v kruhu apoštolském postrádali Tomáše, který nedokázal uvěřit v Ježíšovo vzkříšení, aniž by sám viděl, aniž by se sám přesvědčil. Dnes jsme opět s apoštoly, kteří se u evangelisty Lukáše polekali Ježíšova nenadálého příchodu. Je to živý Ježíš, který je pobízí: „Podívejte se na mé ruce a nohy.“ A aby je ještě více ujistil, že není nějakým matoucím duchem, ale jejich Mistrem, pokračuje: „Máte tu něco k jídlu?“ Tím říká: „Jsem to já, opravdu jsem to já, tentýž, se kterým jste tolikrát stolovali a kterého jste viděli přibítho na kříži.“

A příští neděli uslyšíme: „Já jsem dobrý pastýř. A dobrý pastýř položí život za své ovce.“ Povzbuzujících ujištění je nám vždy zapotřebí. Život na této zemi není pro nikoho z nás procházkou růžovým sadem. Když jsme se pustili rodičovské ruky (a někdy i dřív), začali jsme se potýkat se složitostmi a nároky, které život přináší. Od dokončení vzdělání, hledání dobrého životního partnera, usilování o dobré a smysluplné zaměstnání, umění vychovávat děti, pečování o zdraví až po starost se stárnoucími rodiči. Pokud nás v životě potkala nějaká tragédie, poznali jsme rub i líc života. Na zvládnutí těžkých věcí potřebujeme stát pevným nohama na zemi, ale velkou pomocí nám je, když máme hlavu v nebi. Tedy, když se nestydíme počítat s pomocí Boha.

Buďme vděční za evangelium o Ježíši Kristu. Ježíš přišel na svět, aby stál vedle nás jako přítel. Jeho láska šla tak daleko, že se nechal za naše zlé činy ukřižovat. Bůh Otec ho však smrti nenechal, ale vyzvedl ho a posadil po své pravici. A tak Ježíš i dnes přichází za námi s otáz-

kou: Potřebuješ mou pomoc? Jsem u tebe. Odlož všechny zábrany a důvěřuj mi. Ukáži ti svět a vše, co je v něm, z mé perspektivy. Naučíš se žít s opravdovou niternou radostí. Úvodní pasáží ve Skutcích apoštolských předchází setkání ochrnutého člověka s apoštoly Janem a Petrem. Neměli, co by mu vložili do natažené žebrácké dlaně. V Ježíšově jménu mu však vrátili zdraví.

Brněnská tisková misie (BTM) vydala útlou brožurku s příběhem vietnamské dívky Kim Phuc Phan Thi, která byla těžce popálena napalмовou bombou, shozenou v roce 1972 na malé jihovietnamské město. Lékaři ji vrátili do života, ale znetvořenou a velmi psychicky trpící. Popisuje, jak hledala Boha. V saigonské knihovně našla Nový zákon, který v ní probudil zájem o křesťanství. Ale trvalo ještě několik let, než Kristu uvěřila. Obrátilo jí to život naruby v tom nejkrásnějším slova smyslu.

V jedné rodině se pohádali manželé. Hádky skončila tragédií. Muž vytáhl zbraň a zastřelil manželku. Pak zbraň obrátil proti sobě. Zůstalo malé děvčátko. Dali je do náhradní rodiny, která byla věřící a praktikující. Když nová maminka děvčátko přivedla ke katechetce, omluvně řekla: „Mějte s ní trpělivost. Nikdy neslyšela o Ježíši.“ Paní katechetka dětem ukázala

obrázek s Ježíšem a zeptala se: „Kdo z vás, děti, ví, kdo je ten muž na obrázku?“ Ještě otázka nedozněla, když se vzduchem neslo: „To je ten pán, který mě držel v náručí, když maminka a tatínek umírali.“ (Bruno Ferrero - zkráceno)

Tři různá svědectví o Ježíšově uzdravující moci. Tu má skutečně jen Ten, kdo je Cestou, Pravdou a Životem. Dlouhá doba života s Covidem, který bere životy, zdraví, jistoty a nastoluje beznaděj, jasně ukazuje na křehkost našeho bytí. Naše zajištění zde je jen iluzí. A přesto i v této době se lidé neupínají více k Bohu, neptají se po něm. Přesvědčují sami sebe, že se bez Boha obejdou. Říkají tím, že se obejdou bez nepodmíněné lásky. Protože kromě lásky rodičů už každá další láska bývá „něco za něco“. Mnoho mladých lidí dnes věří, že žijeme v simulaci. Nevědí si s reálným životem rady. Jsou zklamáni, protože mají ideály a realita je jiná. Utíkají do různých závislostí a jsou v bludném kruhu. A ti starší jim nemohou pomoci, protože jejich vnímání světa nerozumějí. Kde hledat pomoc? Na koho se obrátit?

Byli jsme nazváni dětmi Božími a skutku jimi jsme. Nejsme osiřelí. Co na tom, že Boha Otce a Ježíše bratra zrakem nevidíme? Důležité věci vidíme srdcem.

Ema Blažková

Z kazatelského plánu

Druhá neděle po Velikonocích

Hospodinova milosrdenství je plná země. Nebesa byla učiněna Hospodinovým slovem. Aleluja. (Žalm 33,5b-6a)

První čtení: Skutky 3,12-19

Tužby velikonoční (II):

- Abychom Božím jménu dobrořečili a jeho milosrdenství přijímali, modleme se k Hospodinu.
- Abychom s láskou rozdávali, co jsme od Boha přijali, a Kristovo vzkříšení světu hlásali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, děkujeme ti, že sis nás osvojil za své děti. Naplň naše srdce slovy věčného života, abychom vydávali svědectví o vzkříšení tvého Syna! Osvi' nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Janův 3,1-7

Evangelium: Lukáš 24,36b-48

Verše k obětování: Žalm 98,1.2

Verše k požehnání: Lukáš 24,46-47

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, děkujeme ti, že nám ve svaté večeři dáváš okusit přítomnost našeho vzkříšeného Spasitele. Stále nás nasycuj tímto svátostným tajemstvím, abychom žili ve světě jako tvoji věrní svědkové! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 163, 253, 64, 289, 304

Pane, děkuji ti, že jsi mne oslovil jménem.
Chci ti patřit, ať je mi lehké nebo těžké.
Věřím, že se mnou smýšlíš jen dobře.
Zatímco já na tebe často zapomínám.
A pak ztrácím klid, důvěru a radost. A dělám věci, kterých pak lituji.
Zbav naši planetu Covidu 19 a nauč nás vážit si života a zdraví.
A nauč nás více projevovat vděk těm,
kdo se v této době postavili do prvních linií,
aby nezištně pomáhali svým bližním.
Amen.

Sbohem, bratře faráři

Dokončení ze str. 1

mohl patřit k prvním čtenářům rukopisu. V lednu 2021 jsem bratru faráři poslal pár drobných postřehů a poděkoval za duchovní potravu. Jak už jsem naznačil, našel Miroslav svůj druhý domov u Dobrého Pastýře, kam se vždy těšil. V hospici konal přednášky, psal, pastoroval, navazoval na stará přátelství. Znovu se zde setkal kupříkladu s herečkou Táňou Fischerovou, jež u Dobrého Pastýře prožívala poslední týdny svého pozemského života. Eva Mlezivová, která v hospici koná dobrovolnickou službu, mi k Mirkově čínorodosti napsala: „Doba, kterou tady prožil, byla nabitá aktivitou, těšil se na každé setkání. Viděla jsem ho naposledy asi před 14 dny, přinesla jsem mu Český zápas a paní ošetřovatelka mi říkala, že k němu chodí do pokoje každých dvacet minut, že bratr Matouš si chce povídat. Některé kolegyně za ním chodily vysloveně pro pastoraci a té se jim hojně dostávalo. Paní ředitelka se mi chlubila, že v něm má velkého přítele, který jí při odchodu líbá ruku. Byl to prostě ženami milovaný džentlmen do posledních chvil. Když teď odešel, tak se v hospici opravdu cítíme jako pozůstalí.“

Naše poslední setkání 10. března 2021 se neudálo osobně, ale bylo nevšedně intenzivní. Čekal jsem od rána ve vstupní hale Motolské nemocnice, kdy se náš Mikuláš rozhodne vydat na svět, abych byl „připuštěn“ k porodu. Chtěl jsem ty předporodní hodiny prožívat společně s mojí samodruhou ženou, ale nebylo nám dáno. Mikuláš, kterého pár dnů po porodu čekala náročná operace srdce, se vydal na cestu, až když se začalo stmívat. A tak za mnou přišel se slovem k posilnění bratr farář Matouš. Všiml jsem si totiž cedule s nápisem: „PROSTOR TICHA“. Vejdou do motolské modlitebny a u vchodu na mě koukla Hesla Jednoty bratrské, které Mirek dlouhá léta překládal. Vázala se sice k roku 2020, ale kdo ví... Chvilu jsem seděl v tichu, nežli jsem otevřel texty k datu 10. března: „*Hospodin je světlo mé a moje spása, koho bych se bál?*“ (Žalm 27,1) a „*Bůh nám nedal ducha bázlivosti, mýbrž ducha síly, lásky a rozvahy*“ (2 Tim 1,7).

Poděkoval jsem. A děkuji i dnes, neboť Mikuláš ranec těžkostí, které provázely jeho narození i první dny na tomto světě, zvládnul se statečným srdcem. Vedle Nebeského Průvodce a modliteb mnoha blízkých, které nás nesly v těžkých, ale zároveň krásných a intenzivních postních dnech, se nám dostalo povzbuzení též skrze dobrého pastýře Miroslava Matouše.

„*Ne, žádná kniha víc mi poznat nedá Tebe, než srdce toužící, jímž já Tě, Bože, znám; a dalekohled víc mi nepřiblíží nebe, než vědomí, že v něm já s Tebou prodlívám,*“ napsal Miroslav Matouš v roce 1956 do Náboženské revue. Už jsi v laskavé dlaní svého Stvořitele. Pošli nám, milý Mirku, několik paprsků radosti ze setkání s Pánem, aby prozářily, ulehčily a na pravou víru přivedly náš pozemský smutek. **Martin Jindra**

Světový den modliteb 2021

Pokračování ze str. 1

Britové a Francouzi řídili odděleně administrativu, zdravotní a školský systém a policejní moc. Život pod dvěma koloniálními mocnostmi byl složitý. Francouzi chtěli obsadit a panovat, zatímco Britové chtěli připravit národy, aby si vládly samy. Konflikt kulminoval v r. 1970, kdy hlavní strany nakloněné k nezávislosti byly podporovány Brity. R. 1979 se zformovala vláda národní jednoty a v r. 1980 byla deklarována nezávislost a ustavena parlamentní demokracie. Země byla přejmenována na Vanuatu, což znamená „země povstala“ a bylo přijato motto „v Bohu jsme povstali“.

Náboženství

Původně měli lidé Vanuatu svůj vlastní způsob uctívání a každý ostrov uznával vlastní místo odpočinku mrtvých, spojené s předky a ostatními duchy. Lidé Vanuatu neuctívali zvířata ani rostliny, ale věřili, že někde v nebi je stvořitel, jemuž nabízejí oběti, aby podporoval jejich existenci. Komunity uznávaly tzv. „taboo places“ – vrcholky hor, pobřežní útesy nebo skalnaté útvary, kterým se lidé vyhýbají a mají k nim respekt. V 19. století přijížděli na ostrovy současně misionáři, badatelé a obchodníci s lidmi. Katolická církev přišla na jih, presbyteriáni na ostrov Efate, anglikáni na sever a adventisté sedmého dne na ostrov Malakula. Presbyteriáni (dnes největší denomi-

nace) založili první kostel v r. 1852. Dnes zahrnuje křesťanství přibližně 83 % celkové populace, 17 % tvoří ostatní náboženské skupiny, zvykové víry a kultury. Církevní bohoslužby na Vanuatu jsou obohaceny tradicemi, kultury a náboženskými rituály lidí Vanuatu. Křesťanství se postavilo proti praktikám kanibalismu a místní náboženství bylo považováno za čarodějnictví. Změnil se také decentralizovaný systém života ve vesnicích.

Ekonomika

Ekonomika země je založena na zemědělství a pastvě skotu. Živobytí lidí zde bylo vždy závislé na úrodě půdy a bohatství moře, tradiční obživou je zahradnictví, lov a rybolov. Pěstují se „jam“ (léčivá rostlina), „taro“ (kořenové hlízy), „kumara“ („světlé brambory“), maniok, chlebovník, banány, ořechy, citrusy, vanilka, cukrová třtina, kukuřice a zelenina. Kokosové palmy jsou pokládány za stromy života, využívají se všechny jejich části (kokosové mléko, olej, kopra). Dnes je ekonomický růst Vanuatu založen na turistice (40 % HDP), který zaměstnává třetinu obyvatel. Největší obchodní partneři jsou Austrálie, Nový Zéland a Japonsko.

Systém sociálních jistot

Tradiční rodina na Vanuatu je založena na systému sociálních jistot, kde je místo pro každého a kde není chudoba, pokud lidé pracují na vlastní

Boží náruči blíž

To bylo za hluboké totality, někdy v polovině 60. let minulého století, když jsme, celí rozezpívání a nahlas se smějící, šli z fary v Litvínově – manželé Matoušovi a já se Stanislavem – a Jaruška, Mirkova milovaná žena, která měla vždy daleko největší smysl pro věci praktické, nás napomínala: „Ne tak nahlas... budou si myslet, že jsme opilí!“

Byli jsme: radostí z přebývání ve společenství – smím říci s Duchem svatým?

Ale takových setkání bylo i víc, třeba v té skoro tajné „eclesiole“ při opravách fary v Dobřívě, když tam Mirek byl (to již zase směl) kazatelem Jednoty bratrské... Ale znali jsme ho přece již tak dlouho – od mládí na Husově fakultě, kdy jsme poprvé objevili básníka duchovní poezie tak výrazných hodnot, jaké v té oblasti mají jen málokterí mistři. Však také jen on si troufнул překládat celého Cherubského poutníka od Angela Silesia, když mu Hospodin – jak tomu Mirek rozuměl –

půdě, pěstují potraviny a vyrábějí své vlastní produkty pro obchod či potřebu domácnosti. Současný měnový systém však tradiční zajištění životy nabourává, rostou sociální rozdíly. Lidé z ostrovů zaplavují města, doufají, že tam najdou zaměstnání. Pro venkovany s malou kvalifikací jsou však některá zaměstnání nedostupná, a tak se dostávají do neřešitelných situací chudoby.

Kultura

Lidé Vanuatu milují hudbu a tanec. Používají se tradiční hudební nástroje jako bambusové bubny s tyčinkami, vyřezávané gongy, flétny, řehačky. Ty tvoří rytmický zvuk spolu s hlasy, tleskajícíma rukama a dupajícíma nohama.

Existuje zde také tradiční „vodní hudba z Vanuatu“, pleskání do vody různě prohnutou dlaní v rytmu zpívané písně. Na plážích je nepřeberné množství písku, což vedlo obyvatele k tomu, že začali na pískových plochách vytvářet umělecké malby. Tomuto umění se říká sand drawing. Jsou to zvláštní ornamenty na bázi labyrintu, ale lidé se malbami na písku vyjadřují i tehdy, když chtějí něco vysvětlit nebo zdůraznit. V r. 2003 bylo toto umění Unescem přiřazeno ke světovému dědictví.

Vzdělávání

Příchod misionářů a kondominium změnilo vzdělávací systém a život lidí. Vytvořil se dvojitý školský systém – anglický a francouzský. První tři roky se děti ve městech učí jazyk BISELAMA, zatímco na venkově je výuka v místním jazyku. Základní vzdělávání není povinné. Zákon ukládá snadný přístup, kvalitu a řízení. Vláda poskytuje školám subvence na vyučovací poplatky pro prvních šest let. Mnoho dětí na venkově má školu ve velké vzdálenosti a některé jsou od velmi útlého věku na internátních školách. Střední vzdělání je dostupné pro majetnější, většina rodin si může dovolit vzdělávat jen své prvo-

dal k tomu příležitost volného času při pobytu v sanatoriu Na Pleši, při léčbě tuberkulózy. A jen opravdoví znalci poezie pochopí to umění překladu dvojverší alexandrinu... ostatně na dodržování rytmiky veršů, kterou dnes veškeru snad ani nikdo nezná, dbal Mirek i ve všech svých vlastních knihách veršů. Ty první jsme si opisovali v průklepech jako jiný samizdat – ty mnohé se pak vydaly znovu i jiné další po listopadu 1989. Ale to vše jistě popíší přesněji a odborněji i jeho přátelé z historiků, anebo nejlépe si přečtete v jeho vydáních vlastního životopisu. Ten první, nejmohutnější, si vyžádá hodně času, ale teď v čase uzávěry všeho kulturního dění vás povzbudí, možná i ohromí, jaké osobnosti bratr Mirek oslovil svou otázkou po smyslu lidského života... Skládal verše a vydával je ještě dlouho; říkával, že mu jeho Jaruška svým časným odchodem na věčnost přidala k jeho dnům ze svého času, aby ještě mohl... Jistě to mohl i díky péči synů (kolik je to let, co tehdy lyžovali v Meziboří u Litvínova) v těch malebných Pětihostech s výhledem na posázavské lesy...

rozené dítě. Přednost mají chlapi.

Ženy

V posledních dvaceti letech se pro ženy na Vanuatu mnohé změnilo. Od nezávislosti v r. 1980 bylo zvoleno do parlamentu pět žen, na pozicích vládní exekutivy pracuje 3 % žen. V privátním i státním sektoru zaujmají 40 % pracovní síly, z rozhodovacích záležitostí však bývají vyloučeny. Příležitosti pro uplatnění jsou limitovány, protože ženy mají nedostatečný přístup ke kapitálu, finančním službám a trhu.

Vážným problémem žen a dívek je genderová nerovnost založená na násilí. Přibližně 60 % žen Vanuatu zažije nějakou formu fyzického nebo sexuálního násilí. Právní rámec ochrany proti těmto jevům je v zemi ustanoven, v ústavě jsou ustanoveny pro genderovou rovnoprávnost, ale politicky není žádoucí je realizovat.

Světový den modliteb

Bohoslužby k SDM přinesly na Vanuatu po r. 1980 kanadské misionářky. Později se připojily ženy různých církví napříč ostrovy a po r. 2000 výbor pracuje ekumenicky. V r. 2011 se pořádal workshop k utužení kontaktů mezi tradičními i nově přichozími křesťanskými skupinami. Od r. 2018 působí pracovní skupina k přípravě programu SDM 2021.

Sbírka 2021

Český výbor SDM chce letošní sbírku vzhledem ke koronavirové situaci věnovat ženám samoživitelkám z České republiky. V současné době oslovuje organizace, které jsou důvěryhodné a s ženami – samoživitelkami pracují. Sbírkou zašlete na účet SDM č. 277659668/0300 buď přiloženou složenkou nebo elektronicky. Nezapomeňte na variabilní symbol. Společná celorepubliková sbírka má vyjádřit poslání SDM: poznávat – modlit se – konat. Prosíme, abyste sbírku netříštili a nedávali ji na jiné charitativní účely.

Daniel von Czepko MONODISTICHA

Přeložil
Miroslav Matouš

Ty hledáš Boha?
Blíž než sebe sám ho máš,
a marným hledáním ho v sobě
zakrýváš

Jen podle zdání Bůh je dobrým
nebo zlým;
On v činů dosahu
je dobrem nejvyšším.

A ten den, kdy zemřel – na Zelený čtvrtek ráno – byl v Heslech Jednoty bratrské, které také po léta překládal z německých originálů do češtiny, vložen jeden jeho verš (které, jak mi říkal, tam vědomě v tom posledním překladu přidával) a ten zněl: „*Jak nedůležitě je v světě oddálení, když nejbliže je ten, jenž na něm, zdá se, není!*“ Nám se Mirek oddálil – ale jsem si jista, že je blízko náruče toho Pána, o kterém tolik veršů vyzpíval... Kěž to jednou platí i o nás všech.

Marta Jurková

Co je třeba udělat po konání modlitebního shromáždění:

Do 14 dnů odeslat sbírku s příloženou složenkou a hlášením o konání shromáždění na adresu předsedkyně SDM. Příložit, prosím, jednu či dvě fotografie ze shromáždění nebo přípravy. Dbejte také na to, aby z fotografií bylo patrné, že se jedná o shromáždění SDM (vedle účastníků i znak SDM, mapa země liturgie...). Shromáždění konejte pokud možno ekumenicky. Pozvěte i další církve z okolí, i když v minulosti na pozvání nereagovaly. Plakátky vyvěste včas na vhodná místa. Máte-li možnost oznámit shromáždění v místních novinách či rozhlase nebo v regionální televizi, využijte toho. Pozvěte místní duchovní k účasti na modlitebním shromáždění a požádejte je o včasné oznámení v jejich sborech a farnostech. Pozor!!! Pokud se shromáždění nemohlo konat v pátek 5. března, zvolte jiný termín, ale nevynechávejte příležitost toto ekumenické shromáždění konat. Přejeme Boží požehnání a radostné společenství víry.

sestry z Českého výboru SDM

Recept z Vanuatu:

Kokosová buchta z Vanuatu
225 g hladké mouky
2 lžičky prášku do pečiva
75 g tuku
75 g cukru
50 g strouhaného kokosu
1 vejce
4 lžičky mléka
Trochu mouky necháme stranou a smícháme s práškem do pečiva. Mouku a tuk rozdrobíme, přidáme cukr a kokos. Rozšleháme vajíčko s mlékem a přidáme do suché směsi. Mícháme, až je těsto vláčné. Nakonec přisypeme mouku s práškem do pečiva. Těsto nalijeme do vymazaného a vysypaného pekáče a pečeme při 170-180°C v předehřáté troubě do růžova.

Připravila **Kateřina Vítková**

Zprávy

Festival SoulFly letos proběhne online

Jednatřicet akcí 11. ročníku festivalu původní autorské tvorby SoulFly 2021 se letos uskuteční od 1. do 31. května 2021, a to online z důvodu obtížně předvídatelné epidemiologické situace. Program festivalu naleznete na Facebooku po zadání „SoulFly 2021“ do facebookového vyhledávače. Tamtéž budeme zveřejňovat odkazy na videa jednotlivých akcí, a to vždy nepozději v 18 hodin toho kterého dne konání akce. Jako každý rok je pro vás připraven velmi pestrý program, sestavený především z premiér počínů tvůrců nejen z našeho regionu. Budete mít například možnost poslechnout si zbrusu nové album kapely Je tu někdo?, zhlédnout premiéry filmů Prokopa Prčíka, premiéry přednášek Marka Pavky, Martina Chadimy a Františka Kostroucha, virtuální výstavu fotografií Marka Trizuljaka, premiéru scénického čtení tvůrčí skupiny Hačte! a autorských čtení literátů hodonínského regionu, představen bude také nový projekt šifrovací hry „Po stopách TGM“ Daniely Andršové a mnoho dalšího. Můžete se také (s ohledem na právě platná epidemiologická opatření) zúčastnit několika „tvůrčích výzev“. V programu budou i záznamy tradiční součásti festivalu, jíž jsou bohoslužby z Husova sboru Církve československé husitské, které slouží biskup Juraj Jordán Dovala. K letošnímu internetovému sledování akcí našeho festivalu, jehož uskutečňování si již od jeho počátků financujeme a zajišťujeme výhradně ze svých skromných soukromých prostředků, vás samozřejmě i letos zveme zcela zdarma. Doufáme, že 12. ročník festivalu v roce 2022 už snad proběhne v hodonínské náboženské obci a jejím okolí opět živě. Za pořádající spolek Fikus, n.s. Daniela Andršová a Petr Vaculovič

Boží Hod velikonoční v kostele CČSH v Lounech 4. 4. 2021 s obnovou křesťanských slibů a slavením večere Páně. HS

Z ekumeny

DO ČELA TANZANIE SE PO SMRTI KŘEŠTĀNA MAGUFULIHO POSTAVILA MUSLIMKA HASANOVÁ

Tanzanská sjednocená republika, zkráceně Tanzanie, je poměrně mladý stát při východním pobřeží Afriky, který vznikl v roce 1964 spojením pevninského státu Tanganika a souostrovního Zanzibaru. Většina z téměř 54 milionů obyvatel (více než 61 %) se hlásí ke křesťanství, asi 35 % k islámu, přibližně 2 % obyvatel vyznávají tradiční lidová náboženství a zbytek připadá na vyznavače jiných náboženství či osoby bez náboženského vyznání. V poslední době došlo v Tanzanii k událostem, které stojí za pozornost také z hlediska religionistického.

Ve středu 17. března 2021 oznámila tanzanská vláda úmrtí svého pátého prezidenta Johna Magufuliho, který se po celou dobu své politické kariéry prezentoval jako horlivý, až bigotní katolík. Říkalo se, že je diplomatický „buldozer“. Informaci o jeho skonu zprostředkovala veřejnosti také některá česká média v souvislosti se spekulacemi o tom, že Magufuli zemřel na komplikace spojené s onemocněním covid-19, ačkoli byl jeho velmi hlasitým popíračem. Tanzanie jako jedna z mála zemí nepřijala vůbec žádná opatření proti šíření této nemoci a ani nesděluje počty svých nemocných. Magufuli tvrdil, že koronavirus ve své zemi vymýtl třídenním modlitebním soustředěním a k léčbě ojedinelých případů, které by se snad mohly vyskytnout, doporučoval rovněž modlitbu, bylinné odvary a tradiční lidovou medicínu. Odmítal očkování i používání prostředků ochrany dýchacích cest. Tyto své výroky však musel později mírnit, když na veřejnost unikly fotografie zachycující skutečnou situaci a noční tajné pohřby zemřelých v Tanzanii.

Již o dva dny později ho ve funkci nahradila rovněž jedenašedesátiletá dosavadní viceprezidentka Samia Suluhuová Hasanová. Těto pozice dosáhla jako první žena v historii své země (ale třetí osoba muslimského vyznání), druhá v oblasti východní Afriky. Celosvětově je druhou muslimkou, která se stala prezidentkou země s muslimskou menšinou, a přitom neodložila nošení hidžábu. Je však první z hlediska rozsahu svých politických pravomocí. Jako úplně první žena v hidžábu nastoupila do prezidentské funkce v roce 2017 Halimah Jacobová v Singapuru, kde však vládne výkonnou mocí premiér země.

Hasanová je politicky aktivní od roku 2000, kdy vstoupila do Sněmovny reprezentantů poloautonomního státu Zanzibar. Postupně zastávala dva ministerské posty: první jako ministryně práce, rovnosti pohlaví a dětí, druhý v resortu cestovního ruchu, obchodu a investic. V roce 2010 se stala členkou celonárodního tanzanského parlamentu i vlády, v roce 2014 byla místopředsedkyní výboru pro přípravu ústavy. V roce 2015 kandidovala na post historicky první viceprezidentky Tanzanie po boku nedávno zemřelého Johna Magufuliho, a nyní jej ve funkci tedy nahradila. Ačkoli je diplomaticky vnímána jako pravý opak prezidenta Magufuliho, patrně od ní lze ve zbytku volebního období do roku 2025 očekávat zejména posilování vztahů Zanzibaru k pevninské části Tanzanie a pokračování úsilí o růst vzdělanosti dívek. Dosavadní postoje Hasanové zatím nenaznačují, že by snad genderová a náboženská změna v prezidentské funkci znamenala pro Tanzanii také nějaké významné politické změny. Ani zásadní posuny v otázce sociální, genderové či náboženské rovnosti, které by ohrozily tamní poměrně dobré mezináboženské vztahy muslimů a křesťanů, se neočekávají. Snad by mohla znamenat jen například větší tlak na ahmadíjány. Svět si však v tuto chvíli od Hasanové slibuje především změnu postoje Tanzanie k otázkám pandemie koronaviru. Hasanová by podle politologů měla odložit náboženské proklamace, kterými proslul Magufuli, a přikročit k vědeckým postupům léčby i prevence. Zda se tato naděje naplní, se patrně dozvíme v horizontu tří týdnů, až skončí státní smutek za Magufuliho.

Jitka Schlichtsová, info.dingir.cz

Toužíme nacházet cestu života

Podle chasidů, jak se nad nimi zamýšlí stále velmi inspirativní myslitel Martin Buber, je

každý jedinec zde na zemi něčím novým a svou osobnost má na tomto světě dovést pokud možno k co největší dokonalosti. Boží všeobsáhlost se totiž vyjevuje, a to je velmi nadějně, skrze nekonečné množství cest, které k Němu vedou, a každá z nich je člověku otevřena. Ja'akov Jicchak Horowitz, „Jasnovidec“ z Lublinu, zvolal: „Jaký by to jen byl Bůh, kdyby měl jenom jediný způsob, jak by mu bylo možno sloužit!“ Tím, že může každý člověk přicházet k Bohu ze svého místa, ze své podstaty, může k němu dojít i lidstvo samotné, postupujíc všemi cestami. Bůh nepraví: „Toto je cesta ke mně, a to není,“ ale říká: „Vše, co činiš, může být cestou ke mně, pokud to děláš tak, že Tě to ke mně vede.“ To je řečeno vskutku šalamounsky. Připomíná nám to, že se máme zaměřovat na to, abychom byli stále a co nejvíce v přítomnosti Hospodinově.

Každý by měl rozpoznat, k čemu je povolán právě on. V každém je něco vzácného, co není v nikom jiném. Chasidismus učí, že radost ze světa, jež jsme posvětili celou svou bytostí, vede k radosti v Bohu. S každou lidskou bytostí se do světa vkládá něco, co ještě nebylo, cosi původního a naprosto jedinečného. Svou povahou jsi na světě jediný, nikdo takový tu ještě nebyl, protože kdyby někdy už někdo takový existoval, nebylo by zapotřebí tvoje narození. Každý z nás je zde něčím novým, a svou osobitost na tomto světě má přivést k duchovní vyzrálosti.

Cesta k Bohu má být úsilím o čistotu srdce, o život v Boží přítomnosti. Máme být v souladu s myšlením a citěním Božím. Jak upozorňuje Anselm Grün, jsme pokoušeni démony, kteří v nás vyvolávají myšlenky a skrze ně se nás pokoušejí dostat do nesprávného postoje vůči Bohu a lidem. Démoni žálí. Ochraní nás jedině to, když se ponoříme do pokorné modlitby, když vrůstáme do Boží přítomnosti.

Rabi Michal ze Zločova pravil, že i my stejně jako praotcové Abraham, Izák a Jákob se máme stát, každý z nás svým způsobem ve světle učení a služby, původci něčeho nového. A nedělat to, co již bylo učiněno, nýbrž to, co je právě potřeba udělat. K našemu sebeuvědomění a hledání cesty napomáhá zajímavý pohled na chasidy z pera filosofa Martina Bubera, který tak skvěle zpracovává vztahování se našeho já k Božím Ty. Je tím, kdo nám dokáže poukázat na originální souvislosti a neotřele nás povzbudit na naši duchovní cestě.

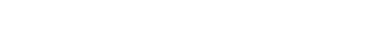
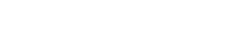
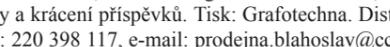
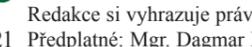
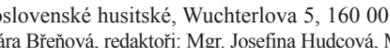
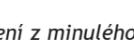
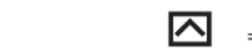
Olga Nytrová

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Ježíš žije!

Rozluštění naší „tajné“ zprávy není nijak těžké - podle seznamu dole nahrad'te jednotlivé symboly písmeny.

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Josefina Hudcová, Mgr. Ervin Kukuczka, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklamacce: tel. 220 398 117

